

Det er i Strid med enhver fornuftig Ordning; at en overordnet Myndighed, man kan kalde det en Dommer, ikke en Myndighed af fjendtlig Natur, en Myndighed, der kommer paa Ministeriets Vegne for at varetage den samlede Kirkes og Statens Krav overfor Kirkebestyrelsen, skal have et Medlem i sin Midte, valgt af denne Kirkebestyrelse, at Bestyrelsen altsaa skal kunne sige: det vil vi være med til at dømme om. Nej, Bestyrelsen har at plædere sin Sag for denne Myndighed, ikke selv at deltage i Afgørelsen. Er man ikke tilfreds, kan man gaa videre til Oversynet og Ministeriet, Synet er jo kun et underordnet Organ for Ministeriet. Og er man endelig ikke tilfreds, er der ogsaa en Bestemmelse i Lovforslaget, ligesom i den nugældende Ordning, der siger, at mener man, at Synet og Ministeriet i det hele taget overskrider i sine Paalæg de Grænser, som Loven sætter, har man Domstolene. Men det er unaturligt, at en Part saaledes skal kunne delegere et Medlem af den Domstol, der skal dømme ham, eller af den Myndighed, der skal afgøre noget om ham. Det kan ikke sammenlignes med dette, at der er Afvigelser ved Taksationer om Erstatningers Størrelse o. s. v. De Spørgsmaal bedømmes jo af Taksationsmænd, som faar deres Myndighed paa anden Maade end af sig selv, nemlig af Retten, Magistraten, eller hvem det nu er.

Dette er de to Punkter, paa hvilke jeg — og nogle enkelte Medlemmer, som slutter sig til den samme Betragtning — ikke kan stemme med det Mindretal; jeg ellers stemmer med. Jeg vil imidlertid nogle faa Øjeblikke dvæle ved de Betragtninger, som fra det andet Mindretals Side er gjorte gældende mod Lovforslaget i dets Helhed, idet det foreslaar at ombytte dette med en helt forandret Lovgivning. Som jeg allerede straks fremhævede, miskender dette Mindretal Statens og den samlede Kirkes Ret til at begrænse det lokale Selvstyre. Nu indvendes der, at denne Ret behøves ikke længere, efter at Situationen er forandret derved, at i hvert Fald en stor Del af de i privat Eje, som man tidligere har kaldt det, værende Kirker er gaaet over til at eje sig selv, idet man da kan stole paa Selvstyret, og Tilsynet fra Ministeriets Side derfor ikke behøves. Dertil bemærker jeg, at Forholdet er ganske uforandret. Statens og den samlede Kirkes — jeg fremhæver begge Sider og navnlig den samlede Kirkes — Ret overfor den lokale Kirkebestyrelse bliver akkurat den samme, hvad enten denne lokale Kirkebestyrelse er en privat Kirketiendejer, eller det er en selvejende Kirke, det gælder.

Retsforholdet er uforandret. Og jeg betvivler i høj Grad, at Retten til at begrænse Selvstyret ikke skulde behøves baade i den ene og den anden Retning. Kravet er med Hensyn til Nutidens Forhold, at det lokale Selvstyre skal holde Kirken i en forsvarlig Stand, at Hensynene til Orden, Sømmelighed, Hyggelighed, Bekvemmelighed og Gudstjenestens Højtidelighed skal tilfredsstilles, og det vil Selvstyret, siges der, gøre af sig selv, og saa er alting godt og klart, og der behøves ikke nogen Indskriden. Men dette er man ikke altid sikker paa; det behøver ikke altid at være saa. Det Tilfælde kan tænkes — og jeg ved, at det er indtraadt —, at Bestyrelsen for en Kirke, der er blevet selvejende, prøver paa at gaa alt for flot frem og kommer til at forbruge mere af den Kapital, som er henlagt, end en sparsommelig og økonomisk Forvaltning vilde medføre. Der behøves virkelig Begrænsning til den Side. Og ligesaa til den anden Side. Det kan dog tænkes, at der i Selvstyret af Frygt for mulig Ligning o. s. v. kan være nogen Vrangvillie til at holde Kirken saaledes — det er fremhævet i Betænkningen. Men her kommer det jo ogsaa i Betragtning i modsat Retning, at Lovforslaget i allerhøjeste Grad begrænser de Krav, som overhovedet kan stilles. Gennemgaar man omhyggeligt Lovforslaget, som det foreligger, saa vil man se, at det netop gør Forskel mellem, hvad der kan kræves med Hensyn til Kirkebygningen og det sædvanlige Tilbehør, og hvad der kan kræves med Hensyn til det mere usædvanlige Tilbehør, f. Eks. Orgel, Harmonium, Belysning, Opvarmning, Redskabshuse, Lighuse o. s. v. Alt dette er underkastet ganske særegne Betingelser, som for Resten i alt væsentligt har Hjemmel i den allerede gældende Lovgivning, og som gør, at man ikke behøver at frygte for uforholdsmæssig Ligning. Men endelig vil jeg, da det ikke særlig er fremhævet fra nogen Side, gøre opmærksom paa, at Lovforslaget jo i begge Retninger aabner de bedste Ventiler, som tænkes kan. I §§ 37 og 38 aabnes derfor det første Udvej for den selvejende Kirkes Bestyrelse, som vil gaa rask frem, vil pryde sin Kirke og bringe den frem til et Standpunkt, som er bedre end det nuværende. Den kan faa Sanktion paa noget, som Synet ikke kan kræve. Ønsker den at gøre noget af egen Drift, saa kan den faa Billigelse til at udføre en bestemt Plan, naar denne godkendes af Ministeriet. Og Paragraffen gaar endnu videre. En Kirkes Bestyrelse kan faa en Plan for 5 Aar godkendt, naar den forelægger en Plan for, hvorledes den successivt vil gaa frem for at pryde Kirken; som det